

Motion till riksdagen 2019/20:617

av **Michael Rubbestad m.fl. (SD)**

En förskola i världsklass

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att all undervisning inom förskolan ska vara evidensbaserad, att politiska trender eller genusstyrande verksamhet inte ska förekomma, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att använda det svenska språket i förskolan och att all förskolepersonal ska ha certifiering i svenska språket för att få anställning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förskola för en lyckad integration och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värderingsstyrd slöja ska förbjudas inom svenska förskolor och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om god matkvalitet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade möjligheter till heltidsanställning och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa karensavdraget för förskolepersonal och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta nationella riktlinjer för pedagogisk omsorg och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till en maximal gräns på fem barn per förskolepersonal och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att särskilt fokusera på och aktivt verka för att förbättra förskolepersonalens arbetsmiljö och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav för friskoleetablering och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I förskolan läggs grunden för våra barns framtid. De normer och värderingar som är gällande i förskolan och hur verksamheten är upplagd utgör barnens utgångspunkter för hur de tar sig vidare i livet. Det är därför viktigt att barnens vistelse i förskolan innebär att samhället ger dem bästa tänkbara omsorg, trygghet och stimulans för deras utveckling och lärande.

Alla barn ska ges möjlighet att bli en del av det svenska samhället. Verksamheten ska därför bedrivas på svenska språket. För att bidra till att bryta segregationen ska obligatorisk förskola införas för barn som har två utlandsfödda föräldrar och som bor i utsatta områden. Förskolan ska utöver svenska språket ge barnen del av svensk kultur och svenska värderingar där jämställdhet är centralt. Förskolan ska därför vara helt fri från värderingsstyrd slöja. Genuspedagogik ska inte användas eftersom den i hög grad är inriktad på utsuddande av könstillhörighetsskillnader. Det förekommer skillnader mellan pojkar och flickor, vilket förskolan ska bejaka. Alla barn ska få vara som de är.

Personalen utgör förebilder för barnen. Det är därför centralt att personalen har erforderliga pedagogiska kunskaper, kan agera professionellt och har möjlighet till fortbildning. Arbetsmiljön och arbetsvillkoren ska innebära att förskolepersonal trivs i sitt arbete. Det ska vara möjligt att stanna hemma då man är sjuk istället för att jobba. Det minskar smittspridning, stress och belastning. Det är även av vikt att lokalerna är utformade för rätt antal barn.

Enligt statistik från Skolverket 2017 råder kraftig snedfördelning i personalstyrkan där andelen män utgör drygt 4 procent av de anställda och resterande 96 procent utgörs av kvinnor. Det råder inget tvivel om att det är en kvinnodominerad bransch. Utan att vara för kvotering ser Sverigedemokraterna utrymme för flera män i förskolan. Orsaker till att så få män arbetar i förskolan beror enligt Lärarförbundet på traditionens krav och på pedofildebatten. Män ska vara trygga i att utbilda sig, ansöka och arbeta inom förskolan. Fördelar med en könsblandad personalstyrka är att barn, som behöver både kvinnliga och manliga förebilder, då får tillgång till detta och kan identifiera sig med de vuxna förebilderna. Företag som arbetar med arbetsmiljöfrågor lägger exempelvis fram följande som fördelar med blandad könsfördelning: det stärker arbetsplatsen i ökad potential för innovation, förbättrar arbetsklimatet, inverkar till bättre välmående och hälsa hos personalen, ökar engagemanget och innebär ofta stor kompetensbredd.

Den svenska förskolan ska vara en plats med goda förutsättningar, där barn och personal vill vistas, där alla trivs och ges möjlighet till utveckling.

Den fria leken ska dominera verksamheten inom förskolan. Där tränar barnen social kompetens, samarbete, kreativitet och initiativförmåga. Barnen ska ha en rolig och stimulerande tid i förskolan som ska vara skolförberedande med språklig och motorisk stimulans. Att förskolebarnen utvecklar sin språkliga förmåga är grundläggande för en lyckad skolstart. Andra viktiga skolförberedande inslag är att lära sig att lyssna, lära sig empati och att respektera människor och djur. Kreativ verksamhet, enklare räkneövningar och läsning ska vara återkommande inslag i förskolans verksamhet.

Evidensbaserad verksamhet

1. Små barn behöver en grundläggande bas som gör det enkelt att ta till sig kunskap. All pedagogisk förskoleverksamhet ska vara evidensbaserad eller stämma överens med tillgänglig evidens och beprövad erfarenhet. Förskolan ska inte bedriva genuspedagog-

isk verksamhet. Barn ska få utvecklas i den riktning som faller dem naturligt. Genuspedagogik är i hög grad inriktad på utsuddande av könstillhörighetsskillnader. Det förekommer skillnader mellan pojkar och flickor, vilket förskolan ska bejaka. Alla barn ska få vara som de är. Inte heller ska politiska eller andra trender styra förskolepedagogiken.

Svenska språket

2. Samtalsspråket i förskolan ska vara svenska. Språket är den enskilt viktigaste faktorn för lyckad integration för barn med utländska föräldrar. Den vuxna personalen utgör förebilder för barnen. Därför ska alla som anställs och arbetar i svenska förskolor tala godkänd svenska för att få anställning. En nationell språkkravsmodell i svenska ska skapas och certifiering införs för pedagogisk förskolepersonal.

Enligt Svenska institutet förekommer svenska språktester för invandrare bedömda enligt GERS, den gemensamma europeiska referensramen där språkkunskaper är indelade i olika nivåer. Svenska institutet noterar att mycket goda kunskaper i svenska och valideringstest i svenska C1 godtas av Socialstyrelsen för språklig behörighet till yrkeslegitimationer.

Skolverket ska ges i uppdrag att samordna kompetenserna från de olika instanserna för språktester som finns idag. Ett enhetligt, nationellt standardiserat system för språktester och för certifiering enligt nivå C1 ska skapas och implementeras för pedagogisk skol- och förskolepersonal.

Behörighetskrav och certifiering i svenska nivå C1 ska gälla för antagning till utbildningar för förskollärare och förskolerektorer. Behörighetskrav och certifiering i svenska nivå C1 ska gälla för att få anställning inom pedagogisk förskoleverksamhet.

Enligt Skolverket krävs att personer som har utländsk examen till förskollärare eller lärare som vill ha svensk lärarlegitimation ska ha dokumenterat goda kunskaper i det svenska språket och uppfylla de nationella kraven inom kunskapsområden som är viktiga för lärar- och förskolläraryrket i Sverige. Goda kunskaper i svenska enligt Skolverket är att kunskaperna ska motsvara vad som krävs för högskolestudier i Sverige. Kravet ska istället vara en certifiering på nivå C1 så att kompetensen i svenska språket motsvarar samma krav för alla som ska arbeta med undervisning eller pedagogisk verksamhet. Samma krav ska ställas på de personer som har annat språk än svenska som modersmål och som studerat till lärare, förskollärare eller rektor vid studier i Sverige. För att bli legitimerad och ha anställning och för att ha behörighet att undervisa, ska lärare vara C1-certifierade utan de undantag som idag tas upp i skollagen och av skolverket. Förordning 2011:326 om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare och andra berörda styrdokument ska ändras enligt förslaget intentioner.

Förskola för en lyckad integration

3. Många barn med utländsk härkomst växer upp i utsatta områden utan att ta del av den svenska kulturen eller svenska värderingar. Det förekommer att de växer upp med hederskultur och andra värderingar än de som gäller enligt svensk lag och internationella överenskommelser som Sverige undertecknat och följer. Inom hederskultur fostras flickor och pojkar av sin släkt i värderingar som senare i livet för med sig stora problem och stort lidande, exempelvis föreställningen att kvinnor inte ska delta i arbetslivet. I utsatta områden är även kriminaliteten hög och utbredd.

Polisen har beskrivit utsatta områden i rapporten ”Kriminell påverkan i lokalsamhället – En lägesbild för utvecklingen i utsatta områden”, publicerad i juni år 2019. Områden med problem betecknas som ”utsatta” och ”särskilt utsatta”. Ett utsatt område innebär ett geografiskt avgränsat område som karaktäriseras av låg socioekonomisk status där kriminella har inverkan på lokalsamhället. Där förekommer problem med offentliga våldshandlingar, öppen narkotikahandel och utåtagerande missnöje mot samhället. Särskilt utsatta områden kännetecknas av att där förekommer allmän obenägenhet att delta i rättsprocessen, systematiska hot och våldshandlingar, parallella samhällsstrukturer, extremism och hög koncentration av kriminella. För barn är det destruktivt att ständigt vistas i enbart den miljön.

För att motverka denna tendens, som utan tvivel i många fall är gällande i utsatta områden, ska barn från och med tre års ålder som växer upp i dessa områden och har två utländska föräldrar obligatoriskt gå i förskola. Det möjliggör i större utsträckning kontakter med andra barn och vuxna, utanför familjen och barnens närmiljö. Det möjliggör även delaktighet i svenska språket, i pedagogisk verksamhet med svenska normer och värderingar, delaktighet i lekar, spel, kreativ, social verksamhet och bättre möjligheter att bli delaktiga i det svenska samhället.

Förbud mot värderingsstyrd slöja i förskolan

4. Med den massiva invandringen till Sverige de senaste decennierna har värderingar och synsätt som inte accepteras i landet fått fotfäste, speciellt i utsatta områden. En påtaglig kulturkrock är då kvinnor bär slöja, niqab eller burka. Bruket strider mot den syn på kvinnors och mäns jämställdhet vi under århundranden utvecklat i Sverige.

Den värderingsstyrda slöjan innebär motsatsen till jämställdhet eftersom den innebär förtryck mot det kvinnliga könet. I annat fall skulle även pojkar och män använda samma sorts slöja i samma syfte som flickor och kvinnor. Beslöjning strider mot barns och de båda könens lika värde och rättigheter, mot svenska grundläggande värderingar och dessutom mot barnkonventionen.

I en hederskultur är vikten av flickors och kvinnors kyskhet central. Kyskheten utgör gränsen mellan heder och skam och i dessa sammanhang används ofta slöja av flickor och kvinnor med syfte att dölja sig. Små flickor är barn, inte objekt som behöver skylla sig för pojkars, manlig personals eller andras blickar. Är det så att värderingsstyrd slöja även används utanför hederskultur av andra skäl, så är det lika illa. Kvinnlig personal ska inte bära slöja som innebär signalerande till förskolebarn att kvinnor ska döljas.

Svenska grundläggande principer är demokrati, jämlikhet och jämställdhet. Dessutom skyddas barn i Sverige genom barnkonventionen, vilken är ett rättsligt bindande internationellt avtal Sverige anslutit till och ska följa. Enligt konventionens § 2 har alla barn lika värde, samma rättigheter och får inte diskrimineras. I diskrimineringslagen 2008:567 framgår att allas lika rättigheter och möjligheter ska främjas oavsett köns-tillhörighet. Värderingsstyrd könsbunden slöja med syfte att skylla just flickor och kvinnor, står i strid med detta.

Det finns olika argument kring den värderingsstyrda slöjan som flickor och kvinnor bär. De uttalanden som innebär att flickor själva är positiva till att bära slöjan eller att ”man måste få klä sig som man vill” spelar i sammanhanget förskolan mindre roll än argumenten mot värderingsstyrd slöja. Små flickor är barn som inte ska styras in i diskriminerande, icke jämställda mönster. Värderingsstyrd täckande slöja signalerar ett icke jämställt förhållningssätt.

Varken personal eller barn ska bära värderingsstyrd slöja under någon del av förskoledagen. Små flickor ska ges chansen att leva utan de värderingar där kvinnan ses som ofri, osjälvständig och som ägodel av män.

Mat av god kvalitet

5. Matkvaliteten är oerhört viktig för såväl vuxna som förskolebarn. God matkvalitet påverkar den personliga hälsan, orken och utvecklingen. Valet av råvaror påverkar miljön och det öppna landskapet. Det bästa är om närodlade råvaror kan användas, tillagning sker på plats och halvfabrikat väljs bort. På så sätt erhålls en matkvalitet som kan mäta sig med de bästa skolköken i Europa.

Måltiderna är en central del för barnen och i tillvaron på förskolan. Måltiderna innebär och möjliggör pedagogiska inslag, de innebär samling och social samvaro. Kosten i sig själv behöver vara näringsrik, av god kvalitet, välsmakande, väl tillagad och positivt är om närproducerade varor används. Att äta ordentligt, regelbundet och mat av god kvalitet påverkar barns hälsa, utveckling och inlärningsförmåga, välmående och förmåga att vara aktiva. Om så är möjligt finns många fördelar med att omvandla mottagningskök till tillagningskök eller att närliggande förskola, skola och eventuellt även äldreboenden samverkar med tillagningskök. Genom tillagningskök möjliggörs även pedagogiska inslag i måltidsprocessen, där barn delvis kan delta. Sverige ligger högt i topp som ”matnation” med välrenommerade kockar och restauranger som vunnit flera utmärkelser och priser internationellt. Kompetensen kan med fördel användas även vid tillagningskök, samverkande kök och genom att ta fasta på vällagad mat baserad på närproducerat inom förskolan.

Ökade möjligheter för heltidsanställning

6. Förskolepersonal ska ha möjlighet till heltidsanställning. Att kunna arbeta heltid om man så vill är en jämställdhetsfråga eftersom förskoleverksamhet är en kvinnodominerad bransch. Genom att möjliggöra heltidsanställning istället för deltidsanställning förenklas även planeringen av verksamheten inom förskoleverksamhet. Yrket kan därigenom bli ännu mer attraktivt, då heltidstjänst är mer fördelaktigt för den anställde. Valfrihet och utrymme för deltidstjänster för den som så önskar bör självklart kvarstå.

Slopat karensavdrag för personal inom förskolan

7. Alla som har barn i förskoleåldern känner säkert igen en vardag som med jämna mellanrum är kantad av förkylningar och influensor. Förskolan, där många barn finns samlade på liten yta, är en känd riskzon för smittspridning. På samma sätt som det är en självklarhet att förskolan inte accepterar att sjuka barn deltar i verksamheten, ska det vara självklart att barn inte ska behöva befinna sig på en förskola med sjuka pedagoger.

Förskolepersonal är en viktig yrkeskår och behöver goda arbets- och anställningsförhållanden. Inom förskoleverksamhet sprids förkylningar och annan smitta mellan barn och personal, detta genom att många möts i verksamheten, ofta på liten yta. Det bör vara självklart att varken barn eller personal vistas i verksamheten då man är sjuk, utan är hemma tills man är frisk. Karensavdraget som det är utformat idag försvårar möjligheten att kunna stanna hemma. Genom slopat karensavdrag för förskolepersonal

så möjliggörs i större utsträckning hemmavistelse för att bli frisk. Fördelarna är flera. Karensavdraget bidrar till ökad hälsa, välmående och minskar eventuell stress hos personal som känner ansvar för och behov av att arbeta samtidigt som man inte är frisk. Det förhindrar även ökad smittspridning mellan personal och barn i de fall personal istället är sjukskriven vid sjukdom. Slopade karensavdrag innebär ett samhälleligt ansvarstagande och månande om såväl förskolepersonal som barn och föräldrar.

Nationella riktlinjer för pedagogisk omsorg

8. Ett alternativ till förskolor är pedagogisk omsorg (dagbarnvårdare). Trots att denna form av omsorg är ett viktigt alternativ till den traditionella förskolan är den inte uppmärksammas i samma utsträckning som förskolan. En problematik är det professionella dilemmat då verksamheten oftast drivs i vårdarens eget hem samt frågeställningar om huruvida verksamheten verkligen kan beskrivas som pedagogisk.

Utgångspunkten ska vara barnets bästa. Alla barn är inte redo att vid exempelvis två års ålder möta omvärlden i en större barngrupp med begränsad uppmärksamhet. Därför är pedagogisk omsorg ett viktigt alternativ för att upprätthålla valfrihet för varje unikt barn.

Möjligheter och även regler ska vara jämförbara för dagbarnvårdare i hela landet. Premisserna ska även vara jämförbara mellan förskola respektive pedagogisk omsorg på annan plats. Det finns behov av att inrätta nationella riktlinjer som tar fasta på jämförbara krav på hur den pedagogiska omsorgen ska bedrivas och på att dagbarnvårdare ska erbjudas likvärdiga möjligheter oavsett var omsorgen bedrivs.

Enligt Skolverket ska förskolans läroplan vara vägledande, den är inte bindande för pedagogisk omsorg. Skollagen 2010:800 tar i kapitel 25 upp vissa premisser som ska gälla pedagogisk omsorg. Det finns allmänna råd daterade 2012 för pedagogisk omsorg, vilka förmedlas via Skolverket. Råd är bra men otillräckligt. Större likvärdiga möjligheter behöver ges. De allmänna råd som Skolverket ger ska uppdateras och göras om till föreskrifter av närmast berörd myndighet.

Öka personaltätheten

9. Barn och personal mår bra av att dagarna och verksamheten på förskolan är trivsamt, trygg, givande och att det finns utrymme. Föräldrar är också måna om att deras barn får bra förutsättningar på förskolan. Få antal barn per förskolepersonal är en viktig sak för att alla barn ska få den uppmärksamhet och omsorg som krävs. En maximal gräns på fem barn per förskolepersonal behöver sättas. Detta skulle i så fall innebära ett tak, det är givetvis ännu bättre med färre än fem barn per förskolepersonal.

Antalet barn i förskolan har ökat med så mycket som 90 000 barn över en tioårsperiod. Personaltätheten är trots det ökade antalet inskrivna barn, relativt stabil men minskar något. Personaltätheten motsvarade år 2017 5,1 barn per personal. Detta är en genomsnittlig siffra, många förskolor har för lite personal sett till antalet inskrivna barn, än vad som är optimalt. Det ser olika ut i olika regioner och i olika kommuner. Problemen är stora på många håll med allt för liten personalstyrka.

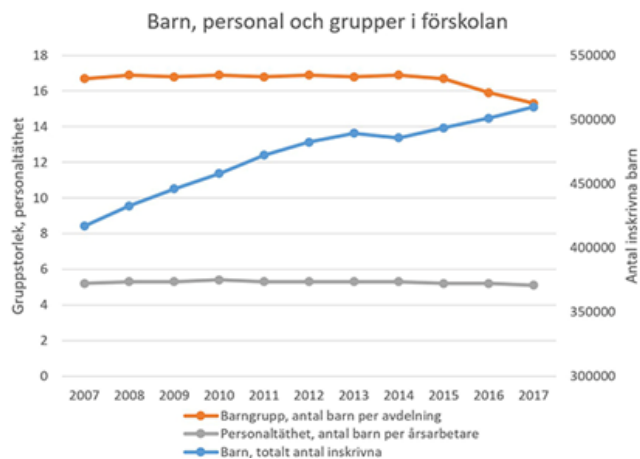

Illustration av ökningen av antalet inskrivna barn i förskolan och en stagnerad och vagt nedåtående utveckling av antalet förskolepersonal. Källa: Skolverket, illustrationen hämtad hos SKL Sveriges Kommuner och Landsting.

Det finns idag möjlighet att söka statsbidrag för att minska barngruppernas storlek i förskolan. Kommunala och fristående huvudmän för förskolan kan söka bidraget. De yngsta barnen är prioriterade, det gäller barn på upp till 2 års ålder. Men bidraget är avsett att minska barngrupperna och antal inskrivna barn per huvudman och anger inte nivå för önskvärt maximalt antal barn per personal. Det är en otillräcklig satsning. Alla barn, all personal och all förskoleverksamhet ska ha samma förutsättningar, goda villkor och möjligheter.

Förbättra förskolepersonalens arbetsmiljö

10. Sverige har en väl fungerade barnomsorg, så pass god att andra länder ser till svensk förskoleverksamhet som en inspirationskälla och ett föredöme, där alla barn oavsett sina unika förutsättningar har rätt till barnomsorg. Vardagen för de pedagoger och den personal som varje dag arbetar för att våra barn ska kunna erhålla denna omsorg har dock inte en lika väl fungerande situation.

En mycket hög arbetsbelastning, underbemanning, för många bisysslor och mycket begränsade ekonomiska förutsättningar för den löpande verksamheten utgör tyvärr en del av verkligheten inom förskolan. Detta har inte enbart lett till ökat antal sjukskrivningar, utbränd personal, hög personalomsättning samt till försämrad trygghet och kontinuitet hos barnen. Det har gått så pass långt att förskolepersonal i ett nätverk över hela landet gått samman i det som benämns "Förskoleupproret" för att tillsammans kämpa för förbättrade villkor och arbetsituation. Personalengagemang är positivt, men utökad stöd behövs också.

Regeringen behöver i sitt arbete sätta ett större fokus på personalens förutsättningar och aktivt arbeta med att minska belastningen, öka bemanningen och motverka antalet sjukskrivningar.

Våra förskolebarn ska ges de bästa möjliga förutsättningar. Där spelar personalen en avgörande roll. Därför behöver ett större fokus riktas mot en förbättrad arbetsmiljö och goda villkor för personalen inom förskolan.

Krav för friskoleetablering

11. För att motverka risken att oseriösa ägare startar eller tar över en friskola eller förskola måste en betydligt hårdare kontroll ske gällande både vandel och handel. Ekonomiska förutsättningar och att det inte är betydligt brottsbelastade personer som startar eller tar över en friskola ska kontrolleras. Alla kontroller är meningslösa om det enkelt går att anlita en så kallad målvakt, vilket alltså ska vara omöjligt med seriösa kontroller.

Det har även förekommit att friskolor startats och drivits med lån och bidrag från stater utanför Europa. Risken är mycket stor att sådan finansiering görs av politiska, religiösa eller strategiska skäl. Av säkerhetsskäl ska det av denna anledning införas ett förbud i skollagen mot att ombud, enskilda personer eller organisationer utanför Norden kan finansiera friskolor eller fristående förskolor. Undantag ska gälla internationella skolor, IB (International Baccalaureate) och skolor utomlands avsedda för svenska elever.

De religiösa friskolor som varit etablerade sedan lång tid i Sverige och som fungerar väl ska kvarstå. Däremot ska det införas ett tillfälligt stopp för nyetablering av religiösa friskolor tills dess att Skolinspektionen har fått rutin på konsekventa kontroller av dessa skolor. Detta i anledning av att en mängd missförhållanden uppdagats på ett flertal av dessa skolor. Det är uppenbart att en hårdare kontroll av dessa skolor behövs.

När friskolereformen genomfördes i början av 90-talet och utvecklingen mot en mängd friskolor tog fart, har en hel del religiösa friskolor sett dagens ljus. Enligt skollagen ska all undervisning ske ”icke-konfessionellt”. Däremot får övrig tid präglas av vissa religiösa inslag. Det står mycket tydligt i skolans styrdokument att alla skolor ska präglas av demokratiska och jämställda värderingar. Direkta avsteg från skolans styrdokument har avslöjats på vissa skolor. Skolinspektionen behöver därför skärpa tillsynen över religiösa friskolor betydligt, inte minst genom fler oanmälda besök.

Michael Rubbestad (SD)

Patrick Reslow (SD)

Jörgen Grubb (SD)

Clara Aranda (SD)

Richard Jomshof (SD)

Robert Stenkvist (SD)

Ebba Hermansson (SD)

Linda Lindberg (SD)